

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu Wykorzystanie przestrzeni przez jelenie i sarny na terenie Słowińskiego Parku Narodowego

2. Czas trwania projektu 1.12.2019 – 30.04.2024.....

3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów) jeleni, sarna, wykorzystanie przestrzeni, relacje międzygatunkowe, konkurencja

4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych) G

A. Badania podstawowe

B. Badania translacyjne lub stosowane

C. Badania mające na celu zachowanie gatunku

D. Badania z zakresu medycyny sądowej

E. Badania zapewniające poprawę dobrostanu zwierząt lub warunków chowu lub hodowli zwierząt gospodarskich

F. Badania w celu opracowania i produkcji produktów leczniczych, środków spożywczych, pasz lub innych substancji lub produktów, lub badań ich jakości, skuteczności lub bezpieczeństwa stosowania

G. Badania w celu ochrony środowiska naturalnego

H. Badania w celu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

Celem badań jest określenie wykorzystania przestrzeni przez jelenie i sarny. Na terenie dużych obszarów chronionych (parki narodowe) często dochodzi do wzrostu liczebności kopytnych (brak polowań). Może to prowadzić do wzrostu liczebności niektórych gatunków. W Słowińskim PN zagęszczenie jeleni jest bardzo wysokie (ok. 26 os./100 ha), saren zaś wielokrotnie niższe ok. 2,5 os./100 ha). Daje to możliwość sprawdzenia jak w opisanych warunkach oba gatunki wykorzystują przestrzeń i na ile możliwa jest konkurencja między nimi (negatywny wpływ jeleni na liczebność saren). Innym ważnym wątkiem jest wykorzystywanie przez oba gatunki terenów poza Parkiem w kontekście terminów, częstotliwości i zasięgu ich wychodzenia z obszaru chronionego, zapewniającego im

bezpieczeństwo i schronienie przed presją łowiecką. Planowane doświadczenie jest kontynuacją badań przeprowadzonych na mocy Uchwały Nr 72/2015 z dnia 29.07.2015 oraz Uchwały Nr 19/2016 z dnia 22.06.2016.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

30 jeleni i 30 saren (osobniki dorosłe)

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

Literatura dotycząca konkurencyjnych oddziaływań między jeleniem a sarną jest bardzo uboga, stąd też realizacja planowanych badań telemetrycznych pozwoli na uzupełnienie wiedzy w tym zakresie. Istnieje uzasadnione podejrzenie, że w warunkach wysokiego zagęszczenia jeleni może dochodzić do konkurencyjnego wypierania saren przez jelenie.

Nagromadzony materiał badawczy pozwala na stwierdzenie, że istnieje tylko jedna publikacja wskazująca na oddziaływanie konkurencyjne jelenia na sarnę, jednak dotyczyła ona porównania liczebności obu gatunków w 20 różnych obszarach Szkocji (we wspomnianych badaniach nie wykorzystywano telemetrii).

Brak jest danych dotyczących: wykorzystania przestrzeni przez oba gatunki w warunkach wysokiego zagęszczenia jednego z nich.

Zasada zastąpienia nie będzie miała tu zastosowania bowiem planowanych badań zwierząt dziko żyjących w ich naturalnym środowisku nie da się zastąpić zwierzętami doświadczalnymi.

Za pomocą wzoru na wymaganą liczebność próby określono liczbę osobników konieczną do uwzględnienia w badaniach. Dzięki temu objęta badaniami zostanie taka liczba osobników, która z jednej strony pozwoli na osiągnięcie celów badań, z drugiej nie będzie narażała na stres nadmiernej

¹ Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8

liczby osobników (zasada ograniczenia).

W ramach zasady udoskonalenia minimalizowany będzie stres, jakiemu zwierzęta będą poddawane podczas odłowu. Po pierwsze środek sedujący będzie podawany bezzwłocznie po zrzuceniu sieci, przez jedną osobę. Nadajniki będą zakładane dopiero po czasie, po którym nastąpi pełne działanie środków (ok. 20 min.). Bezpośrednio po założeniu nadajników zwierzęta będą zostawiane i obserwowane z możliwie dużej odległości.

8. Projekt jest objęty oceną retrospektywną²

- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy
- ☐ TAK - na podstawie art. 53 ust. 3 ustawy
- ☐ NIE

² Wypełnia właściwa lokalna komisja etyczna ds. doświadczeń na zwierzętach. Należy zaznaczyć właściwe pole.